

Verkort Jaarverslag 2009

Dit deed uw pensioenfonds in 2009

Wij houden u op de hoogte

Stichting Pensioenfonds Openbare Bibliotheken (POB) vindt het belangrijk dat u op de hoogte bent van alle ontwikkelingen van uw pensioen en uw pensioenuitkering. Daarom hebben wij voor u een korte versie van ons jaarverslag 2009 gemaakt.

Werken aan herstel

In 2008 werd de financiële wereld getroffen door de kredietcrisis. Ook het POB werd hierdoor geraakt. 2009 stond daarom in het teken van de bestrijding van de gevolgen van de crisis. Niet alleen in de politiek, maar ook bij uw pensioenfonds. We hebben herstelplannen gemaakt en deze voorgelegd aan De Nederlandse Bank (DNB), zodat we de gevolgen van de kredietcrisis voor u zo beperkt mogelijk kunnen houden. U heeft hierover per post bericht van ons gehad.

Heeft u vragen?

In dit verkorte jaarverslag vertellen we u wat we in 2009 hebben bereikt. Heeft u na het lezen van de informatie nog vragen? Veel extra informatie vindt u op onze internetsite www.pob.eu. Daar vindt u ook de volledige versie van ons jaarverslag. U kunt ons natuurlijk ook bellen op (045) 576 32 62.

Financiële zaken van het POB

De kredietcrisis en de recessie van 2008 hebben veel invloed gehad in de financiële wereld. Ook uw pensioenfonds is hierdoor getroffen. Het POB heeft steeds geprobeerd de invloed op uw pensioen zo klein mogelijk te laten zijn. Hieronder schetsen we de financiële stand van zaken in 2009.

Onze financiële situatie is verbeterd

Gelukkig is de financiële situatie van het POB in 2009 behoorlijk verbeterd ten opzichte van december 2008. Toen was de dekkingsgraad gezakt tot 103,6% en begin 2009 zakte deze nog verder. Eind december 2009 was de dekkingsgraad weer 113,8%. Dit betekent dat er volgens de wettelijke rekenregels meer geld in kas is dan het POB nodig heeft om alle pensioenen te kunnen uitbetalen. We hebben deze stijging van de dekkingsgraad vooral te danken aan de goede beleggingsresultaten die we behaald hebben. De resultaten waren beter dan voorzien in het herstelplan.

Maatregelen van het bestuur voor 2010

De huidige dekkingsgraad van 113,8% is iets lager dan de vereiste dekkingsgraad van 117,5%. Dat betekent dat het POB een reservetekort heeft. Toch loopt het feitelijke herstel voor op het verwachte herstel. We willen graag een situatie creëren waarin dit herstel kan doorzetten. Daarom heeft het bestuur voor 2010 de volgende maatregelen genomen:

- *De premie is per 1 januari 2010 verhoogd van 19% naar 21,5%.*

De verhoging van de premie is nodig voor verdergaand herstel van de dekkingsgraad.

- *Uw ingegane pensioenen en opgebouwde pensioenaanspraken zijn per 1 januari 2010 met 0,3% verhoogd.*

Wij streven ernaar om de pensioenuitkeringen en de opgebouwde pensioenaanspraken ieder jaar te verhogen.

Helaas is het op dit moment nog niet verantwoord om een volledige toeslag voor uw pensioen te geven. Er is namelijk nog steeds een tekort aan reserves.

- *Het beleggingsbeleid van het POB is aangepast.*

Na een analyse van de situatie van het POB heeft het bestuur besloten tot een verdergaande risicoafdekking, een gewijzigd beleidskader, een nieuw beleggingsplan en daarbij behorende beleggingsrichtlijnen.

Stand van zaken

Het POB heeft in 2009 een voorziening pensioenverplichtingen van € 863,6 miljoen. Daarnaast is er een bedrag van € 10,7 miljoen voor overige technische voorzieningen, bijvoorbeeld voor arbeidsongeschiktheidsrisico's en overgangsregelingen.

Aanpassingen in de pensioenregeling

Sinds 2006 kent de pensioenregeling twee reglementen: het standaardreglement en het overgangsreglement. In 2009 zijn beide reglementen aangepast volgens de Veegwet Pensioenwet. De belangrijkste wijzigingen zijn actualisering van de definities, trefwoorden en bedragen, verdere uitwerkingen in de eisen bij uitstel en vervroeging van het pensioen en toevoeging van de nieuwe toeslagenmatrix en de overgangsbepaling. Onder welk reglement u valt, hangt af van uw geboortedatum en de datum waarop u in dienst bent getreden. U leest dit hieronder.

Bent u geboren vanaf 1 januari 1950 of bent u na 31 december 2005 in dienst getreden?

Dan geldt het standaardreglement voor u. Hieronder vindt u een aantal kenmerken.

- *2,25% opbouw voor ouderdomspensioen vanaf 65 jaar*

U bouwt tot uw 65^e per jaar 2,25% van de pensioengrondslag op als ouderdomspensioen. De pensioengrondslag is het deel van uw salaris waarover u pensioen opbouwt.

- *70% partnerpensioen*

Het partnerpensioen dat u opbouwt is 70% van uw ouderdomspensioen.

- *14% extra ouderdomspensioen*

Ter vervanging van de VUT verhogen we voorwaardelijk uw ouderdomspensioen. U krijgt over het pensioen dat u sinds 31 december 2005 heeft opgebouwd 14% extra. U moet dan wel onafgebroken deelnemer blijven van het POB tot uw pensioen of tot 31 december 2020.

- *Aanspraken prepensioen toegevoegd aan ouderdomspensioen*

U heeft tot 31 december 2005 prepensioen opgebouwd. Sinds 2006 is deze regeling afgeschaft. Het prepensioen dat u tot die tijd heeft opgebouwd, is toegevoegd aan uw ouderdomspensioen.

Bent u geboren voor 1 januari 1950?

Dan is het overgangsreglement op u van toepassing. Voor u gelden nog de oude fiscale regels voor pensioenopbouw. Dit betekent onder andere dat u nog gebruik mag maken van de prepensioenregeling.

Beheersing van de risico's

Een pensioenfonds als het POB kan bij de uitvoering van zijn werk altijd geconfronteerd worden met risico's. In 2009 hebben we opnieuw aandacht gegeven aan de beheersing van de risico's. Een toelichting op de financiële en juridische risico's staat hieronder.

Financiële risico's

De belangrijkste financiële risico's waar het POB mee te maken heeft, zijn het matchingsrisico (het risico dat de beleggingen en de pensioenverplichtingen niet op elkaar afgestemd zijn) en het solvabiliteitsrisico (het risico dat het POB niet beschikt over voldoende vermogen om aan de pensioenverplichtingen te voldoen). Het bestuur probeert deze risico's te beheersen door de status van de beleggingen goed te volgen en zondig in te grijpen. Het bestuur kan hiervoor drie sturingsmiddelen inzetten: de hoogte van de toekomstige premiebatens, de hoogte van de toekomstige toeslagverlening en het beleggingsbeleid.

Niet- financiële risico's

Ook niet-financiële risico's, maken een pensioenfonds kwetsbaar. Daartoe horen operationele en uitbestedingsrisico's evenals juridische risico's. Daarom probeert uw pensioenfonds met hulp van een actuaaris en een accountant ook deze risico's zoveel mogelijk te beheersen. Om te voorkomen dat we in rechte aangesproken worden, zorgen we dat alle fondsstukken voldoen aan de wettelijke bepalingen, stellen we contracten op als we samenwerken met ingehuurde partijen en zorgen we dat onze besluitvorming consistent en goed gedocumenteerd plaatsvindt.

Het beleid van het POB

In 2009 heeft het bestuur het beleid op een aantal punten vernieuwd. U leest hier hoe de actuariële en bedrijfstechnische nota en de Asset Liability Management studie geactualiseerd zijn. Daarnaast leest u informatie over de continuïteitsanalyse.

De actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN) is geactualiseerd

In de ABTN staat beschreven welk beleid het POB hanteert. Het is dus eigenlijk het bedrijfsplan van uw pensioenfonds. Hierin staan onderwerpen als de organisatie, de inhoud van de pensioenregeling, de financiële opzet, de hoofdlijnen van het interne beheersingssysteem, de opzet van de administratieve organisatie en de hoofdlijnen van de uitvoeringsovereenkomst centraal.

Telkenjare werkt het bestuur de ABTN bij conform de actuele situatie. In 2009 betreft dit bijvoorbeeld aanpassingen in organisatiestructuur, interne beheersing, pensioenregeling en beleggingsbeleid.

De Asset Liability Management studie (ALM-studie) is vernieuwd

Het bestuur heeft de opdracht gegeven tot het vernieuwen van de ALM-studie. De reden hiervoor was dat het geldende beleidskader niet meer paste bij de actuele situatie van het POB. Dit kwam vooral door de financiële crisis. Inmiddels heeft het POB zijn beleggingsbeleid passend gemaakt met de uitgangspunten, doelstellingen en organisatie van het POB.

De continuïteitsanalyse is bijgesteld

In 2008 heeft het POB een continuïteitsanalyse laten uitvoeren en deze is bijgesteld in januari 2009. Deze analyse geeft inzicht in de ontwikkeling van de financiële positie van het POB over een periode van vijftien jaar. Daarnaast geeft de analyse duidelijkheid over de effectiviteit van het premie- en toeslagbeleid van het POB. De volgende continuïteitsanalyse staat gepland voor 2011.

We kiezen voor heldere communicatie

We willen graag met iedereen goed communiceren. Hiervoor gebruiken we vooral onze website www.pob.eu. Hierop verschijnen regelmatig nieuwsberichten. Zo bent u altijd op de hoogte van wat er speelt bij het POB.

Een nieuwsbrief voor het POB

In 2009 heeft de Commissie Communicatie gewerkt aan een nieuwsbrief voor het POB. Deze is voor het eerst in januari 2010 verspreid. Jaarlijks verschijnt de nieuwsbrief twee keer, zodat u geïnformeerd wordt over alle achtergronden bij het nieuws van het POB.

Informatiebijeenkomsten op de POB-pensioendagen

Voor instellingen die bij ons aangesloten zijn, hebben we in 2009 op verschillende locaties de POB-pensioendagen gehouden. Bezoekers van deze dagen kregen informatie over de financiële positie van het POB, pensioenregelingen en actualiteiten rondom het pensioen.

Uw pensioenopgave en de pensioenplanner digitaal

U kunt via een beveiligde omgeving op onze website zelf uw pensioenopgave en de opgave van de jaarlijkse waardeaan groei bekijken. Zo heeft u altijd al uw pensioengegevens digitaal bij de hand.

Bent u benieuwd naar de flexibele mogelijkheden die de pensioenregeling u biedt? Kijk dan ook eens op de pensioenplanner van het POB. Deze pensioenplanner kunt u via diezelfde beveiligde omgeving bekijken.

Bestuur en organisatie ontwikkelen zich

Binnen het bestuur wordt gewerkt met vier vaste commissies: de Pensioencommissie (houdt zich bezig met de pensioenregelingen), de Commissie Communicatie (bereidt het communicatiebeleid voor), de Beleggingscommissie (bereidt besluiten op het gebied van beleggingen voor) en de Auditcommissie (is in 2009 ingesteld om het risicomanagement en de administratieve organisatie te controleren). Naast deze commissies kent het POB ook een Commissie van Beroep. Deze commissie behandelt ingediende bezwaarschriften.

Het bestuur van het POB vindt goed besturen belangrijk. Daarom onderschrijft het de principes van goed pensioenfondsbestuur. Deze zijn door de Stichting van de Arbeid vastgesteld en liggen vast in het Pension Fund Governance. Hieronder leest u welke ontwikkelingen plaatsgevonden hebben in 2009.

Visitatiecommissie ingesteld

Sinds 2009 heeft het POB een Visitatiecommissie die bestaat uit drie onafhankelijke deskundigen. Deze commissie heeft als taak om toe te zien op het functioneren van het bestuur. Eens per twee jaar brengt de Visitatiecommissie verslag uit. De bevindingen en aanbevelingen van de Visitatiecommissie vindt u verderop in dit verslag. Naast deze Visitatiecommissie heeft het POB ook een Deelnemersraad die het bestuur gevraagd en ongevraagd adviseert en een Verantwoordingsorgaan dat zijn oordeel geeft over het gehanteerde beleid van het bestuur. Zo geeft het

bijvoorbeeld ook een oordeel over het jaarverslag. U leest dit later in dit verkorte verslag.

De beleidsdag en het beleidsplan

Het bestuur organiseert jaarlijks een beleidsdag. Op deze dag staat het stil bij het beleid van het POB en het evalueert het functioneren van alle betrokken partijen. Ook vindt er dan een zelfevaluatie van het bestuur plaats. Naast de beleidsdag maakt het bestuur ook een beleidsplan. Hierin staan de verwachte ontwikkelingen en de beleidsvoornemens voor de komende vijf jaar. In het beleidsplan 2010-2014 staan de volgende aandachtspunten centraal: deskundigheid, risicomanagement, beleggingsbeleid en communicatie.

De gedragscode is geactualiseerd

Voor het bestuur is de gedragscode aangepast naar een gedragscode die overeenkomt met de modelgedragscode van de pensioenfondsen. Elk bestuurslid tekent jaarlijks een overeenkomst waarin hij aangeeft de gedragscode juist na te leven.

Het bestuur beschikt over een goede basisdeskundigheid

In 2009 heeft het bestuur een nulmeting van de eigen deskundigheid gedaan. Hieruit is gebleken dat het bestuur een goede basisdeskundigheid heeft. Op basis van de nulmeting is een opleidingsplan geschreven, zodat de deskundigheid van het bestuur verder verbeterd kan worden. Gedurende het hele jaar heeft het bestuur aandacht besteed aan actuele pensioenontwikkelingen. Hiervoor hebben de bestuursleden opleidingen gevolgd en seminars bezocht.

Het oordeel van het Verantwoordingsorgaan is positief

Het Verantwoordingsorgaan (VO) vindt dat het bestuur goed gehandeld heeft in 2009 en is positief over het gevoerde beleid. Het VO vindt dat het bestuur voortvarend gewerkt heeft in een moeilijke tijd waarin het herstel van de financiële wereld veel aandacht vroeg. De ontwikkelingen van het POB in 2009 geven vertrouwen voor de toekomst.

Het VO bestaat uit zes leden: mevrouw I.A. Annegarn, de heer R.W. Blei, de heer B. Dingemans, de heer F.E.M.C van Groeninge, mevrouw M.L. Groenland en de heer W.R. Oosterink.

Bevindingen en aanbevelingen van de Visitatiecommissie

De Visitatiecommissie heeft onderzoek gedaan naar het functioneren van het bestuur. Hier leest u de bevindingen en de aanbevelingen van deze commissie.

Wat goed gaat

De Visitatiecommissie vindt dat het bestuur voldoende tijd en aandacht investeert in het POB. Daarnaast is zij van mening dat de samenwerking van het bestuur met externe partijen goed is. Ook is de Visitatiecommissie positief over het communicatiebeleid van het bestuur.

Wat beter kan

Volgens de Visitatiecommissie is het bestuur nog niet op alle onderdelen volledig 'in control'. De commissie vindt onder andere dat het bestuurlijke proces verder verbeterd moet worden. Dit kan bijvoorbeeld door de werkverdeling tussen het bestuur en de commissies te evalueren en na te gaan of er misschien minder vergaderd kan worden. Zo kan het bestuur zich qua samenstelling, deskundigheid en kwaliteit verder ontwikkelen tot een evenwichtig bestuur.

Ook vindt de Visitatiecommissie dat specifieke deskundigheid van het bestuur nog verder verbeterd moet worden. Hiervoor kan het bestuur het plan voor de deskundigheidsbevordering het beste koppelen aan het beleidsplan en een langetermijnvisie ontwikkelen op de taken en de gewenste samenstelling van het bestuur.

Bovendien vraagt de Visitatiecommissie aandacht voor verbeteringen op het terrein van de kostenbeheersing en de rapportagesystematiek.

Wie vormen het bestuur van het POB?

U heeft nu veel gelezen over het POB. Steeds wordt 'het bestuur' genoemd. Hieronder leest u welke tien mensen het bestuur vormen van het POB.

Vijf leden zijn benoemd door de werknemersorganisaties. Dit zijn: de heer E.C. Grootendorst (secretaris-penningmeester), de heer B. van Duijnen, mevrouw A.M.M. Klijnsmit, de heer G. de Ruiter en mevrouw H. Yagoubi.

De andere vijf leden zijn benoemd door de werkgeversorganisatie. Dit zijn: de heer M.A. Boom (voorzitter), de heer H.T. Das, de heer W.A. Feijt, mevrouw H.E. de Herder en de heer J.J.M. van Pelt.

Kerncijfers per 31 december (bedragen x € 1000,-)

		2009	2008	2007	2006	2005
Aantallen						
Deelnemers		9.430	9.432	9.476	9.786	10.103
Gewezen deelnemers		9.017	9.423	11.315	10.936	10.535
Pensioengerechtigden		3.956	3.691	3.648	3.433	3.205
Voorziening pensioenverplichtingen	€	870.067	837.693	655.092	655.755	641.620
Overige technische voorzieningen	€	10.709	12.187	18.071	33.479	20.766
Reserves	€	120.300	30.683	417.871	349.173	288.650
Bijdragen	€	37.082	30.962	34.218	35.379	30.372
Pensioenuitkeringen	€	28.583	26.881	24.952	23.447	21.761
Beleggingen						
Belegd vermogen	€	972.265	875.001	1.032.632	1.011.456	940.625
Beleggingsopbrengsten	€	113.656	-213.505	46.314	76.758	119.430
Rendement obv total return		13,10%	-19,6%	4,6%	8,2%	14,6%
Gemiddelde rente		3,90%	3,6%	4,9%	4,0%	3,7%

Financiële informatie ontleend aan de jaarrekening 2009

Verkorte balans per 31 december 2009

Activa (x €1.000,-)

		31-12-2009	31-12-2008
Beleggingen	€	972.265	880.386
Herverzekering	€	6.511	6.845
Vorderingen en overlopende activa	€	17.750	12.386
Liquide middelen	€	5.411	6.565
	€	1.001.937	906.182

Passiva

		31-12-2009	31-12-2008
Reserves	€	120.300	30.683
Actuariële voorzieningen	€	880.776	849.880
Kortlopende schulden	€	861	25.619
Overige passiva	€	0	0
	€	1.001.937	906.182

Verkorte staat van baten en lasten

Lasten (x €1.000,-)

		31-12-2009	31-12-2008
Pensioenuitkeringen	€	28.583	26.881
Mutatie actuariële voorzieningen	€	31.230	176.229
Uitgaande overdrachten	€	598	1.391
Premies herverzekering	€	35	40
Algemene kosten	€	1.886	1.851
Saldo	€	89.617	-387.188

Baten

		31-12-2009	31-12-2008
Beleggingsopbrengsten	€	113.656	-213.505
Bijdragen	€	37.082	30.962
Inkomende overdrachten	€	745	1.160
Uitkeringen uit herverzekering	€	469	464
Overige baten en lasten	€	-3	123